

Nord Pool EMCO AS

Vår dato: 04.04.2022

Vår ref.:

Arkiv:

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Marie Hjorth Karlsen

Godkjenning av forslag til metode for MCO-planen etter CACM artikkel 7.3

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) mottok forslag til metode for plan for hvordan NEMOer sammen vil etablere og utføre Markedskoblingsoperatør (MCO) funksjoner (MCO-plan) fra Nord Pool EMCO AS (Nord Pool) den 15. oktober 2021. Metodeforslaget er utarbeidet som følge av krav i Europakommisjonens forordning (EU) 2015/1222 av 24. juli 2015 om retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering (CACM) artikkel 7.3.

RME godkjenner Nord Pool sitt forslag til MCO-plan.

1. Beskrivelse av saken

1.1. Bakgrunn

I Europa pågår det et arbeid med å koble sammen landenes kraftmarkeder. Formålet er å opprette et indre kraftmarked som kan sikre trygg energiforsyning, øke konkurransen og gi forbrukere mulighet til å kjøpe strøm til rimelige priser. Europakommisjonen har som et ledd i dette arbeidet blant annet vedtatt åtte forordninger innenfor kraftmarksområdet. CACM er en av disse. CACM er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.¹

CACM skal legge til rette for et mer harmonisert regelverk for sammenkobling av europeiske kraftmarkeder og tildeling av kapasitet for overføring av kraft mellom budområder. Forskriften regulerer de fysiske markedene for omsetning av elektrisk kraft dagen før fysisk levering (døgnmarkedet) og fram til driftstimen (intradag). Disse markedene sikrer i stor grad den momentane balansen mellom tilbud og etterspørsel som til enhver tid må finnes i kraftsystemet. For å koble sammen landenes markeder for

¹ Forskrift av 20. desember 2006 nr. 1563 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene

Adresse

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

E-post: rme@nve.no, Telefon: 22 95 95 95, Internett: <http://reguleringsmyndigheten.no/>
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

krafthandel, er det nødvendig at operatører for transmisjonssystemene (TSOer) koordinerer beregningen av tilgjengelig kapasitet i kraftnettet.

CACM inneholder krav om at utpekte operatører for markedet for elektrisk kraft (NEMOer) skal være med på å utarbeide flere metoder og vilkår for å gjennomføre regelverket. Noen av disse metodene og vilkårene skal NEMOene utarbeide sammen med andre NEMOer i EØS, med unntak av Island og Liechtenstein, og noen av metodene skal NEMO'ene utarbeide i fellesskap med TSOene.

Nord Pool ble utpekt til NEMO i Norge den 17. november 2021.

RME skal vurdere metodeforslagene utviklet av NEMOene, og har hjemmel til å godkjenne metodene etter CACM artikkel 9, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2, og etter energiloven § 4-5a.²

Ett av forslagene som etter CACM skal oversendes til RME for godkjenning er forslag til MCO-plan (artikkel 7.3).

1.2. Oversendelse av metodeforslaget

Den 15. oktober 2021 mottok RME forslag til metode for MCO-plan fra Nord Pool i henhold til CACM artikkel 7.3, jf. artikkel 9.1.

Metoden er utviklet i fellesskap av alle NEMOene i EØS.

Av metoden fremgår det at MCO-planen definerer prinsippene for samarbeid mellom alle NEMOer, og opprettelsen av en NEMO-komiteé med roller og ansvar. NEMO-komiteen skal være et samarbeidsorgan og bestå av representanter fra alle operative NEMOer i det europeiske markedet. Komiteen skal blant annet håndtere samarbeidet mellom NEMOene og TSOene, og sørge for at MCO-funksjonen til døgnetmarkedet og intradagmarkedet er i tråd med fremtidige vilkår og betingelser. Komiteen er også ansvarlig for å godkjenne budsjettet relatert til NEMO-oppgaver.

Generelle prinsipper for NEMOene sitt samarbeid om markedskoblingen

Samarbeidet mellom NEMOene skal være strengt begrenset til det som er nødvendig for å levere MCO-funksjonen i døgnetmarkedet og i intradagmarkedet, jf. CACM artikkel 7.4. I henhold til CACM artikkel 7.4 skal samarbeidet mellom NEMOene baseres på prinsippene om ikke-diskriminering, og ingen NEMO skal få noen økonomiske fordeler fra sin utøvelse av MCO-funksjonen.

Samarbeidet mellom NEMOene om implementeringen og driften av markedskoblingen skal reguleres gjennom et sett av kontrakter; (i) én kontrakt som er signert av alle NEMOene som inneholder reglene for samarbeid mellom NEMOene i tråd med artikkel 9 i CACM, (ii) to avtaler som regulerer den operative delen av arbeidet, én for døgnetmarkedet og én for intradagmarkedet i tråd med artikkel 7 i CACM, og (iii) flere kontrakter mellom NEMOene og eksterne tjenesteleverandører.

Gjennomføring av MCO-planen

I metodeforslaget beskrives tidsplanen for gjennomføringen av planen, både for markedskoblingen i døgnetmarkedet og for markedskoblingen i intradagmarkedet.

² Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. av 29. juni 1990 nr. 50 (heretter forkortet energiloven).

Samarbeid i døgemarkedet

En operativ NEMO kan inneha én av tre roller for å oppfylle kravene i CACM artikkel 7.2. En NEMO kan enten være:

- a. Deleier til funksjonalitetene som er nødvendige å ha som markedskoblingsoperatør,
- b. En lisensinnehaver som har tilgang til lisensene til funksjonalitetene og rett til å benytte funksjonalitetene,
- c. En delegerende NEMO som delegerer sine oppgaver som MCO til en annen NEMO gjennom en bilateral avtale.

En operativ NEMO må i tillegg inneha én av de følgende rollene:

- a. Koordinator; som har som ansvar å gjennomføre selve markedskoblingen,
- b. Back-up koordinator; skal utføre den samme beregningen som koordinatoren og står klar hvis det oppstår et problem,
- c. Operatør; skal sende informasjonen som er nødvendig for å utføre beregningen til markedskoblingen og akseptere eller avvise resultatene fra markedskoblingen.

En deleier og en lisensinnehaver kan inneha alle tre rollene, men en delegerende NEMO kan kun være operatør.

Koordinatoren og back-up koordinatoren har rett til å få kompensasjon fra de øvrige NEMOene.

Samarbeid i intradagmarkedet

Markedskoblingsfunksjonen i intradagmarkedet skal bestå av tre moduler:

- a. Delte ordrebøker; alle ordrer vil være anonymisert sånn at markedsaktørene ikke vet hvem som har levert bud, og samtidig vil NEMOene som deltar i markedet ikke vite hvilken markedsaktør som legger inn bud via en konkurrerende NEMO.
- b. Kapasitetshåndteringsmodulen; samler direkte inn utvekslingskapasiteten som er tilgjengelig til et hvert tidspunkt for implisitt intradaghandel fra TSOene. Modulen skal sikre at intradaghandelen respekterer kapasiteten som er tilgjengelig.
- c. Modulen for overføring av nettoposisjoner; beregner den planlagte utvekslingen for shippingen og oppgjøret for TSOene og sentraler motparter.

Matchingen i intradagmarkedet skal baseres på førstemann-til-mølla prinsippet. Budet med høyest kjøpspris og lavest salgspris vil matches, gitt at det er tilgjengelig utvekslingskapasitet (hvis ordrene er i forskjellige budområder). Løsningen skal utformes slik at den kan tilrettelegge for intradagauksjoner i tråd med CACM artikkel 63 og prising av kapasitet i tråd med CACM artikkel 55.

En NEMO kan delegere sine oppgaver i intradagmarkedet til en annen NEMO, i tråd med CACM artikkel 81.

Forventet effekt av andre vilkår og metoder i CACM

MCO-planen inneholder en oversikt over hvilken effekt NEMOene forventer at andre vilkår og metoder vil få for etableringen og driften av MCO-funksjonen, i tråd med CACM artikkel 7.3.

1.3. Høring og konsultasjon

NEMOene har etter CACM artikkel 12.1 en plikt til å høre metoden før den ferdigstilles når dette er uttrykkelig fastsatt i forskriften. De synspunkter som kommer frem under høringen skal tas i betraktning når metoden ferdigstilles. I artikkel 7.3 er det ingen krav til at metodeforslaget om MCO-planen skal høres, og NEMOene har derfor ikke gjennomført en høring av metodeforslaget om MCO-planen.

RME har gjennomført en nasjonal konsultasjon av metodeforslaget fra 18. oktober til 18. november 2021. Ingen synspunkter med relevans for forslaget implementering i Norge har kommet inn.

1.4. Koordinering under behandling av saken

Utover RMEs nasjonale konsultasjon, har RME deltatt i Energy Regulators Forums (ERF) for å komme frem til en felles enighet blant de øvrige nasjonale reguleringsmyndighetene om metodeforslaget.

2. Bestemmelser som ligger til grunn for vedtaket

2.1. CACM

CACM er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Overordnede mål med forskriften

Formålet med CACM er ifølge artikkel 3 å:

- a) Fremme effektiv konkurranse i produksjonen av, handelen med og forsyningen av elektrisk kraft,
- b) sikre optimal bruk av transmisjonsinfrastrukturen,
- c) sikre driftssikkerheten,
- d) optimaliseres beregningen og tildelingen av utvekslingskapasitet mellom budområder,
- e) sikre rettferdig og ikke-diskriminerende behandling av TSOer, NEMOer, ACER³, reguleringsmyndigheter og markedsdeltakere,
- f) sikre og forbedre gjennomsiktighet og pålitelighet med hensyn til opplysninger,
- g) bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnett for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i Unionen,
- h) ta hensyn til behovet for et rettferdig og velordnet marked og en rettferdig og velordnet prisdannelse,
- i) sikre like vilkår for NEMOer, og
- j) sørge for tilgang til utvekslingskapasitet mellom budområder som ikke innebærer forskjellsbehandling.

³ Byrået for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter

Tidsfrister

NEMOene skal utvikle de vilkår og metoder som kreves etter CACM og sende disse til sine respektive reguleringsmyndigheter for godkjenning i tråd med CACM artikkel 9.1, innen de tidsfrister som angis i forskriften.

Reguleringsmyndighetene skal etter CACM artikkel 9.10 fatte vedtak om de innkomne vilkårene eller metodene innen seks måneder etter at reguleringsmyndigheten mottok forslaget til vilkår eller metode.

Høring

NEMOene som etter forskriften er ansvarlig for å sende inn forslag til vilkår og metoder til godkjenning, skal samrå med interessenter, inklusive de berørte myndighetene i hvert medlemsland, om utkastet til metodeforslaget. Høring av metodeforslaget er kun et krav når dette er uttrykkelig fastsatt i forskriften, jf. CACM artikkel 12.1. Etter CACM artikkel 12.1 skal høringen vare i minst én måned.

Etter CACM artikkel 12.2 skal forslag til metoder hvor det er krav til høring, og som skal sendes inn av NEMOene på europeisk nivå, offentliggjøres og sendes ut på offentlig høring på europeisk nivå.

NEMOene som er ansvarlige for å sende inn forslag til metoder hvor det er krav til høring, skal etter CACM artikkel 12.3 ta hensyn til de innspill som kommer frem under høringsrunden før NEMOene sender endelig forslag til metode til sine nasjonale reguleringsmyndigheter for godkjenning. I alle tilfeller skal det gis en grundig begrunnelse for at de synspunkter som er framkommet i høringen, er innarbeidet i forslaget eller ikke. Denne redegjørelsen skal sendes inn sammen med metodeforslaget.

Innholdskrav

Forslaget til metoder skal etter CACM artikkel 9.9 inneholde et forslag til tidsplan for gjennomføringen og en beskrivelse av metodens forventede innvirkning på de overordnede målene for forskriften.

Det følger av CACM artikkel 7.3 at metode for MCO-planen skal angi hvordan NEMOene i fellesskap skal opprette og utføre MCO-funksjonene som er angitt i CACM artikkel 7.2. Metoden skal inneholde en detaljert beskrivelse av hvordan planen skal gjennomføres og en foreslått frist for gjennomføringen. Metoden skal også inneholde en beskrivelse av hvilken innvirkning det er forventet at andre vilkår og metoder vil få på opprettelsen og utøvelsen av MCO-funksjonene.

Godkjenning

Forslag til metode for MCO-planen etter CACM artikkel 7.3 skal etter CACM artikkel 9.6 godkjennes av alle de relevante reguleringsmyndighetene i EØS.

Dersom metodeforslaget krever godkjenning av flere enn én reguleringsmyndighet skal de respektive reguleringsmyndighetene etter CACM artikkel 9.10 samordne med hverandre for å komme til enighet.

2.2. Energiloven

Etter energiloven § 4-5a tredje ledd bokstav b) skal RME ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne vilkår eller metoder for handel på markedsplasser for omsetning av elektrisk energi etter regelverk som er harmonisert gjennom EØS-avtalen.

3. Begrunnelse for vedtaket

3.1. De formelle kravene til metodeforslaget og beslutningsprosessen er oppfylt

Metodeforslaget er mottatt av RME innenfor fristen.

Det er ikke et krav i CACM artikkel 7.3 at metoden sendes på høring. Det er derfor i overensstemmelse med CACM artikkel 12.1 at NEMOene ikke har sendt metoden på høring.

RME har koordinert sin beslutning med de andre berørte reguleringsmyndighetene gjennom reguleringsmyndighetenes felles fora. Den 16. juni 2017 kom de berørte myndigheter til enighet om at metoden kan godkjennes.

De formelle kravene til beslutningsprosessen er dermed oppfylt.

3.2. Vurdering av metodeforslaget

Metodeforslaget beskriver prinsippene for samarbeid mellom NEMOene og hvordan NEMOene i fellesskap skal opprette og utøve MCO-funksjonene. Prosessen og tidsplanen for implementeringen er beskrevet i metoden. I tillegg er det beskrevet hvilken forventet effekt andre vilkår og metoder vil ha ved etableringen og utførelsen av MCO-funksjonene. Dette er i tråd med CACM artikkel 7.3. Det følger av CACM artikkel 7.3 at NEMOene skal sende over utkast til de nødvendige avtalene mellom NEMOene og tredjeparter til reguleringsmyndighetene. RME har mottatt avtalene fra Nord Pool EMCO i forbindelse med deres søknad om utpeking som NEMO i Norge, og RME vurderer derfor at kravene i artikkel 7.3 er oppfylt.

Etter CACM artikkel 7.4 skal samarbeid mellom NEMOene være strengt begrenset til det som er nødvendig for å kunne utforme, gjennomføre og drive et felles døgn- og intradagmarked. Opprettelsen av et felles døgn- og intradagmarked krever at konkurrerende NEMOer samarbeider om å opprette felles markedskoblingsfunksjoner. RME finner at det ikke er noe i MCO-planen som fastsetter samarbeid mellom NEMOene som går utover hva som er strengt nødvendig for at NEMOene kan samarbeide.

Metodeforslaget inneholder en rimelig tidsplan for gjennomføringen av metoden. RME vurderer at metodens innhold vil bidra til å oppfylle de overordnede målene som er angitt i CACM. Kravene i CACM artikkel 9 er dermed oppfylt.

Samlet sett er det RMEs vurdering at metodeforslaget kan godkjennes.

3.3. Vedtak

RME godkjenner Nord Pools metodeforslag om MCO-planen i henhold til CACM artikkel 9.1 og 9.6, og energiloven § 4-5a tredje ledd bokstav b). Nord Pool er etter dette pliktig til å anvende metoden i sin utøvelse av rollen som operatør med ansvar for organisering og drift av markedsplasser for omsetning av elektrisk energi etter regelverk som er harmonisert gjennom EØS-avtalen i Norge.

4. Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Tore Langset
direktør

Tiril Henriksen Norvoll
fungerende seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg
Metodeforslag fra Nord Pool datert 15. oktober 2021

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no. RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda .
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">- Skrive hvilket vedtak du klager på.- Skrive hvilket resultat du ønsker.- Opplyse om du klager innenfor fristen.- Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.